

ՄԵԼԿ

Տարեկան գինը 10 բուրլ, կէս տարվանը 6 բուրլ:
Առանձին համարները 5 կոպէկով:

Թիֆլիսում գրվում են միմյան խմբագրատան մէջ:

Օտարաբաղադրաբէր գիտնական և ուղղակի
Тифлис. Редакция «Мелк»

Խմբագրատունը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ
(Բացի կիրակի և տոն օրերէն):

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով:

Յայտարարութիւններ համար վճարում են
խրաքանչիւր բառին 2 կոպէկ:

ԲՈՎԱՆԳԱՎՈՒԹԻՒՆ

Ներքին Տեսութիւն: Նամակ խմբագրին:
Ներքին լուրեր: ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ: Թիֆլիս:
—Հեռագրով: ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ ՆԵՐՔԻՆ:
—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ: Նամակ Թիֆլիսացի:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐԻՆ

Թիֆլիս, 6 նոյեմբերի

Մի քանի ամիս առաջ քաղաքիս ու Վայեա-
նեան միջնակարգ ուսումնարանի աշակերտուհիներ
ից երեք հոգի՝ Մարիամ Թադէոսեանց, Վարդու-
հի Միրզեանց և Վարդուհի Թադէոսեանց, որոնք
այժմ գտնվում են նոյն ուսումնարանի Եւ. Գ. և
Գ. դաստանը, — մեր առաջարկութեամբ իրանց
ընտանեկան չըջանալու համաձայնեցին յի-
սուս ընդունել (50 բ.) և յանձնեցին մեզ, որ
այդ գումարով մասնակցան գրքեր և զինք
ներքին և արտաքին բաժաններ մեր չքաւոր գիւ-
ղական ուսումնարաններին:

Մենք, ի հոգի, որոշութեամբ յանձն ա-
ռանք այդ քաղաքի պարտականութիւնը: Սակայն,
մտածելով, մի գուցէ սխալվենք ուսումնարան-
ների ընտրութեան մէջ, մենք հարկաւոր համա-
րեցինք զորքը յետաձգել մինչև մեր ընդհանուր
ուսուցչական ժողովի կայանալը: Ան ապա ժող-
ովում, ներկայ եղող երեք թեմական տեսուչներից
տեղեկացանք իրանց թեմերի գիւղական չքաւոր
ուսումնարանների մասին և ապա զինքներ հե-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՆԱՄԱԿ ԹԻՐՔԻՍՏԻՅՈՒՆ

Կ. Պոլիս, 24 հոկտեմբերի

Կարճեալ Ազգ. ժողով, դարձեալ Ազգ. ժողով:
Մենք երբ մեղադրուք: Կը գրենք ինչ որ կը պա-
տահի, ի՞նչ ամեն օր գումարուէր Ազգ. ժողով,
ամեն օր ալ պարտաւոր էինք գրել: Սակայն
հոկտ. 21-ի նիստը կտրուեցաւ երբ: Ամբողջ
նիստ կրէր Գումարու մայր-եկեղեցին, կտու-
րակը Ղալաթիա Միացեալ-ընկերութեանց սենեակ-
ը: Առջի նամակով ըսինք թէ՛ Ազգ. երեսփոխան-
ներէ մի կարեւոր մաս բողոքած էին ժողովոյ ո-
րոշման դէմ: Ժողովը որոշում տուած էր մեր
վարչութեան եղանակին փոփոխութեան վրայ,
առանց նախապէս խնդիր օրակարգ անցնելու: Կը
ծաղրեն Պոլսոյ Ազգ. ժողովը թէ կանոններու
բաւոյրը մը չի համար, սակայն կը տեսնէք թէ
այսքան կանոններու բաւական չեն վճռելու թէ
արտաւոր որոշում մը օրինաւոր է թէ ապօրին: Բա-
ռաստան երեսփոխանը սրտմտած մի կողմ կը քա-
շուին, փոխանակ երթալ ժողովը մէջ խօսք
հասկցնելու: Հոկտ. 21-ին այն պահուն, երբ ժո-
ղովը կը գումարէր, կտտորակն ալ ուրիշ տեղ նիստ
կրէր: Յաւալի էր այս, այնքան աւելի ցաւալի
որ այդ բաժաններն իրենց մէջ ունէին ժող-
ովի կանոնաւոր անձեր, շատերը: Քիչ քանակութեամբ,
քիչ ճերմուած ունիւնք որ ելեր կը ստեղծեն նոր
պատակաւորներ: Ժողովը և բողոքողը հաւասա-
րապէս յանգաւորներ են: Ազգին կարեւոր գործերը
երկրորդական ըրած, հետամուտ են իրենց կրքե-
րը գոհացնելու: Ինչու չեն ուղի փակել այս բա-
ժանման դուռը: Այնքալ նամակը երբ կը գրէինք,
կարծեցինք թէ ամեն ինչ վերջացած է: Երկու օր
առաջ ճերմակներու պատգամաւորութիւն մը կը
ներկայանար պ. Թիֆլիսեան և կը բանակցէր:
Խնդիրը կարգաւորուած կը սեպուէր, և հաս չինգ-
չալթէ օրը կը յայտարարեն թէ իրենց կատա-
րեալ գոհացում չէ տրուած: Այն երեսփոխան, մի-

տեղալ 7 գրեցին՝ «Ան ահ ի տ», «Կարմիր
լապաւեր», «Պօլսոյ մայրիւրիւ», «Երկու
Տօնածառ», «Թղուկ», «Սոխակ և խոզա-
րած» և «Ծննդեան պատմութիւնը»:

Յանկանալով, որ շատերն յայտնի լինեն այդ
թեմերում գտնված չքաւոր գիւղական-ուսում-
նարանները, մենք բերում ենք այստեղ և նոյն
անունները:—

ա) Վրաստանի և Իմերէթի թեմում:

1. Բարկաւարա, 2. Դիւլիշան (Վաղարի գաւառ),
3. Աճղոր, 4. Ծուղլու (Արաւիկայի գ.), 5.
Յիւրիւ, 6. Սուրա (Գորվայի գ.), 7. Չարախ-
լու, 8. Բանանց (Երևան-ուսուցչի գ.)—

բ) Երևանի թեմում: 9. Աշտարակ, 10.
Օշական, 11. Գեորգիա (Էջմիածնի գ.) 12. Փա-
նիկ (Սուրմալուի գ.), 13. Բանաքեռ (Երևանի գ.),
14. Վաղարա (Գառնի-Բաղարի գ.), 15. Ալա-
բաք (Ծաղկոց Չոր գ.), 16. Փաշաքեռ (Նոր-
Բայազետի գ.), 17. Խանդավազ (Շարուրի գ.), 18.
Թաթու (Նախիջևանի գ.), 19. Բունակոթ (Սիւ-
նեակի գ.), 20. Համալու (Փաղարի գ.), 21. Գե-
հարու (Շիրակի գ.), 22. Ալ-Քիլիսա (Ալեք-
սանդրապոլի գ.), 23. Շիրակ կամ Բաշ-Շարաքեռ
(Ալեքս. գ.)—

գ) Ղարաբաղի թեմում: 24. Վարդաշէն,
25. Նիփ, 26. Բէկլարեան (Նուրիկի գ.), 27.
Պարեգիկ և 28. Հաղարու (Ղարաբաղ):
Խրաքանչիւր ուսումնարանին ուղարկվեցաւ 1
բ. 75 կօպ. արժողութեամբ գրքեր, ուրիշ 28
ուսումնարանին դնաց 49 բ. գրք: Հանապարհի
ծախս կաւ 1 բ. 26 կօպ., որովհետեւ գրքերի
միւ մասը Երևանի և Ղարաբաղի միւ. թեմական
տեսուչները տարան իրանց հետ: Իսկ մնացած-

երեսներ:—Մենք ձգենք բողոքողները և գանք
ժողովին:

Հոկտ. 21-ին էլ, օր առաւօտեան ժամը 10-ին
ժողովը գումարեցաւ: Ներկայ են 46 երեսփոխանք,
նիստը այս անգամ դուրաց է, հարկուէն աւելի
ընկերներ կան:—Տաք խնդիրներ կան, որոց լու-
ծումը շատ պիտի ազդէ մեր վիճակին վրայ:—
Մեր անցեալ նամակէ իմացաք թէ ինչ վիճակ
ունինք: Ժողովին եկեղեցական և աշխարհական
անդամք կուտան են Համագումար ժողով պատրաս-
տած ցանկի պատճառաւ: Եկեղեցականք իրենց
մէջ կուտան են այդ ցանկի պատճառաւ:—Մերան
տէր Զովհաննէս հրաժարական կը խրէ ժողովին:
Եկեղեցական համագումար ժողովոյ իրեն դէմ ը-
րած ցույցը բաւական նախադէպ մ'էր իրեն: Իր
անուշը դուրս ձգած են կրօնական ժողովոյ ընտ-
րեցաք ցանկէն: Պատիւ թէ նախատինք: Տէր Զով-
հաննէս ընտրի, լաւ քահանայ է: Մտերիմ խոր-
հրդական խորհման և Ներսէս սրբադասներու:
Կորոշուի հրաժարական նկատողութեան առնել
ընտրութիւն վերջ: Գիտէք այդ ընտրութիւնը: Ժո-
ղովը որոշեց ընտրութիւն բանալ թէ իրան եպիս-
կոպոսը դաւադրած են խորհին, Սիմէոն սրբադաս-
ներու և տէր-Զովհաննէս հօր ու մի քանի վար-
դապետաց դէմ:—Ինչ նոյնպիսի լուրեր կը պտը-
տին: Դաւաղիրներու պարագլուխք քաջարի ըլլա-
լու համար զինի և օղիի շիշեր պարպելով ո-
րոշում տուած են: Այս խաղաղակութիւններն
կը հրաժարակութիւն լրագրաց մէջ: Եկեղեցականք
ամբաստանողը, եկեղեցականք ամբաստանալը:
Ունենք զեռ. եկեղեցականք բարեկարգութիւն մը:
Վեհ. կաթողիկոսը պիտի հրաւիրէ ի կարգ տու-
նալին քանդող այս եկեղեցականները:—Տեսնենք
հոս ինչ ընտրութիւն պիտի ըլլայ: Յուսալու շատ
բան մը չունենք:

Ահա պարտիզակցի վահան վարդապետ ալ,
գուց կը ճանչնաք հող եկած է, գիր մ'ալ ինք
գրած է, Վանալով ինքզինքն արդարացնել: Այդ
վարդապետը երեսփոխան չէ, բայց երեսփոխան-
կան ժողովոյ հետ յարաբերութեան կը մտնէ:
Ուրիշ տակ առնելով եկեղեցականք բարեկարգու-
թիւն և մարդկային պատկառանք անվայել ակ-
նարկութիւններ կընէ ընդդէմ մի եպիսկոպոսի,

ներքին ուղարկվեցան արժանահաւատ անձանց, ո-
րոնք յոյս ունենք, որ ներգործին կը կրեն յի-
շեալ ծրարները իրանց հասցէներին ուղարկելու
բարեկամութիւնն անելու:

Մնում են միայն Սուրամի ու Յիւրիւնալի դու-
րացները գրեցին, որոնց մասին խոստացաւ
խնդրում ենք վերադառնալ տեղերի դպրոցական
վարչութեանց, որ կամ իրանք ներգործին կրեն
ձեռք բերելու, կամ մեզ միջոց յայտնեն իրանց
հասցէները:

Յիրաւի, որքան ուրախալ է, որ մանուկներին
օգնելու համար հանդէս են դալիս նոյն իսկ մա-
նուկները: Ինչ աւելի միմեկարեակաւ կարող է
լինել մի ազգի համար, քան այն որ նորա ծաղ-
կալիքի զաւակները տակաւին դպրոցական յար-
կի տակ մտնեցան և իրանց մէջ ալպիսի
ազնիւ մտքեր և աշակերտական նուիրանքներ
հասցնում են իրանց ձեռքը իրանց՝ ազգից հեռա-
ցած ու մտքից մոռացված եղբայրներին ու քոյ-
րերին: Յայտնում ենք յիշեալ օրիորդներին մեր
հնորակալութիւնը՝ այնպիսի վերջ համակրու-
թեամբ մի այսպիսի նուիրական գործին վերաբեր-
վելու համար:

Յանկալի է, որ այս գործը շատ հետեւողներ
գտնի մեր մէջ: Այդ և զոյգ նման բաղմամբ ու
բաղմակարօտ դպրոցները արժանի են ամենին
խորին կարեկցութեան: Մի գործ այն ժամանակ
միայն կը հասնի իր նպատակին, երբ նա առաջ-
նորդում է ընդհանուր ոյժերով, երբ ամեն կող-
մից բաղմամբ ձեռքեր են առաջ մղում նորան:

Յ. Նազարեանց

որոշ թերութիւններն ինչ ալ ըլլան, դարձեալ
շատ վեր է այդ համագումար ժողովին: Խորէն
սրբազան ծանր կերպարանքով մը ժողովին ներս
կը մտնայ, ճիշդ այն վայրկեանին երբ դուրս կը
կարդար վահան վարդապետի նամակի անվայել
խօսքերն: Անխուով կը նստի իր աթոռը: Գուց
կը դնէ ձեռքը ունեցած առեւտրութիւնները:
Կամայ մը գրգռուին մէջ կամիտիւ «Le Volta-
re»-ի նոյն պահուն եկած թիւերը և կը սպա-
սէ իր խօսքի կարգին որ չուշանար:—Չգա-
ծեալ կը խօսի, կը խօսի ամեն մէկ խօս-
քով: Ինքը խնդիրներ կը դրաւանց: Շնոր-
հակալութիւն կը յայտնէ ժողովին որ նախորդ
նստի մէջ այնքան վեր կերպով պաշտպան հանդի-
սացած է իրեն: Յոյց կուտայ թէ անխուս են անոնք
որ փառաւոր կը յարկուին զինքը: Ամեն անգամ
որ Եւրօպայի մէջ պաշտոններ ստանձնած է, ամեն
ջանք ըրած է որ պատուաւոր կերպով ներկայաց-
նէ հայ ազգը, միթէ այդ մեղք է: Կը յայտարարէ
թէ քանի մեծ պաշտոններ խոյս տուած է և հա-
ւատարիմ ծառայած է հայ եկեղեցւոյ: Եւ երբ ար-
համարհական ակնարկ մը կընէ «Բողոքի վարդա-
պետ» խօսքերով, այս բառը ծանր չեն դաներ:
Ո՞րքան գուցէ հայ երեսփոխան ալ սահման մը
ունենալու է: Խորէն եպիսկոպոսի խօսքերը մեծ
տպաւորութիւն ըրին:

Խորէն սրբազանի հակառակութիւն ընդդէմ
միշտ կը մոռնան թէ շատ անգամ ազգին բաղ-
ղը անոր յանձնուեցաւ: Ո՞վ էր Սան-Սթեփանո
թեմալը: Ո՞վ էր Բէթլիսի թեմալը: Ո՞ր հայ եկեղե-
ցական կարող եղած է այնքան պատուաւոր կեր-
պով հայ ազգը ներկայացնել Եւրօպայի առջեւ:
Կայսր, կայսրուհի, թագաւոր, թագուհի, նախա-
գահ հասարակապետութեան, բանաստեղծ, խմբա-
գիր, դորապետ, նախարար, դեսպան ամեն դա-
սուն մէջ զմեզ ներկայացուցեր է Խորէն սրբազան
փառաւոր կերպով: Ո՞ր հայ եկեղեցական կրցա-
նէ օտար լեզուով պաշտպանել յաճախ հայ դատը
եւրօպական մամուլ մէջ:—Իսկ եկեղեցւոյ մատու-
ցած ծառայութիւնները: Իր քարոզները միայն
բաւական էին դասել զնա մեր եկեղեցւոյ անմո-
ռանալի վարդապետաց դասը: Իսկ բանաստեղծը

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Այս ԱՅԻՍՏԻՅՈՒՆ մեզ գրում են որ այդտեղ տի-
րում է այժմ «բոլթէ» առկած ցաւը մանուկնե-
րի մէջ և նրանցից շատ զոհեր է տանում: Բժշ-
կական օգնութիւնը բացակայ է քաղաքում և ե-
րաժից էլ նախապաշարված ժողովուրդը օգուտ
քաղել չէ ուղում:

Մեզ գրում են ՎԱՍԱՐՇԱՍՏԻՅՈՒՆ որ հոկտեմ-
բերի 31-ին Երևանի նահանգապետը հասաւ վա-
ղարչապատ և իջեանց Էջմիածնի պոլսկոբորի
մօտ: Նորին գերազանցութիւնը այցելեց և վե-
հարանը:

Վաղարչապատից մեզ գրում են: «Բացի ֆուր-
գոնից որ ուղարկվեցաւ Երևան և այնտեղ կաւա-
նաւորվեցաւ, ասում են որ Էջմիածնից բժշկնե-
րի հեռանալու օրը ուղարկվեցան զանազան իրե-
ղեններ զեպի Թիֆլիս: Բացի սրանից ասում են
որ Բիւրականումն էլ բաւական թուով իրեղեններ
ուղարկվեցան»:

Պ. Աւետիս վարդապետանից ստացանք 25
բուրլ խորհման հայրիկին ուղարկելու համար յօ-
գուտ վաստակականի արհեստական ուսումնա-
րանի:

Ստացանք տպագրութեան համար երկու նա-
մակ, որտեղ հնորակալութիւն են յայտնում բը-
ժկապետ Երեւանցի կրկու անձինք, որոնք բը-
ժկապետ են եղել նրա խնամքով: Բայց այս և

մեր հոգոյն խորերը ազգած է: Ինչ երազներ երբ
սրտերնուս վրայ կը պահէինք «վարդենիք»: Եր-
բեք չը պիտի մոռնանք այն ժամերը երբ զմեզ
կողերէր, զմեզ տան և եօթը տարեկան պա-
տաններ «Չայրենեաց աստ մեզ բան ս քերթող»
անմահ երգը:—Միթէ այնքան հարուստ ենք որ
մինչև իսկ այսպիսի անձերն առաւելու կոխենք:
Ինչ և է, անցնենք այս տխուր կէտին վրայ ալ:
Երբ ընտրուի Ազգային վարչութիւնը և տեղապա-
հը այն ատեն այս ամբաստանութեանց և ընտու-
թեանց հարցը իր լուծումը պիտի ստանայ, իբր
թէ:

Ազգ. վարչութիւնը ընտրելու համար պէտք էր
որ պատրաստ ըլլար կրօնական ժողովոյ ընտրե-
լաց ցանկը: Համագումար ժողովը ընտրեցաք
ցանկ մը կը պատրաստէ, քառասուն երկու ա-
նուններ և Ազգ. ժողովը անոնց մէջէն 14 ա-
նուն կընտրէ:—Այնքալ նամակն տեսաք թէ ժո-
ղովը այդ ցանկը ետ խրկած է: Եկեղեցականք
միահոգի գումարեցան և ամենազաւարի խորհր-
դակցութիւններ ընելով որոշեցին այդ ցանկը ան-
փոփոխ պահել:—Սակայն եկեղեցականները գոհ
չեն միայ իրենց ցանկը անփոփոխ պահելով զայն
վերադարձնել: Համագումար ժողովը հարկ
տեսնէ նաև ինքզինքը արդարացնել առաջի ազ-
գին և առաջի ժողովին: Ասիկայ կարեւոր կէտ
մ'է:—Համագումար ժողովը ինքզինքն արդարաց-
նելու հետեւալ փաստներ տուած էր հետեւեալ
առարկութեանց:

1-ն. Հրաւիրալիք չէր գնացած Ներսէս սրբա-
զանի և Մկրտիչ տէր հօր:—Սուր կը պատա-
խանեն թէ՛ Ներսէս սրբազանի հրաժարականը
ընդունելու լուրը տակաւին Գրիգն չէ եկած, ու-
րիմն նա կրնայ պատրաք նկատուիլ, անոր հա-
մար նորուն սրբազանութեան հրաւիրալիք չէ գա-
ցած: Մկրտիչ տէր հայրը ոչ մի եկեղեցւոյ տաւոյ
քահանայ է: Ինքն պարագայի իբր պատուոյ տի-
ղոս մը ընդունած է աւագ քահանայի անունը,
աւագապետիւ է և ոչ աւագ քահանայ: Այս պատ-
ճառաւ հրաւիրալիք չէ գացած իրեն:

2-դ. Վիճակաւոր առաջնորդներն պէտք էր որ
ըստ օրինի ընտրեցաք ցանկի մէջ դրուէին:—Ա-
սոր ալ կը պատահանան թէ Ազգ. ժողովոյ ներ-

որա նման նամակներ մինչ քան որ արդեն ինքն իր քաղաքներ, իմաստով այդ մասին, յատկապէս խնդրեց մեզ այլ ևս երբեք չը տպել այդ տեսակ նամակներ:

Մեզ խնդրում են տպել հետևեալը: «Գեղեցիկ բեր ամսի 19-ին դուռնաբացելու է Արծրունու թատրոնում Հայոց Բարեգործական ընկերութեան ընդհանուր ժողովը, ընկերութեան խորհրդի պաշտօնավարութեանը վիճակով արձակված անդամները՝ պ. պ. Ա. Անանեանի, Գ. Տէր-Ասատուրեանի, Գ. Ստեփանեանի, Ն. Աթաբեկեանի և Բ. Նաւասարդեանի տեղ նորերն ընտրելու համար: Մի և նոյն ժամանակ ընկերութեան խորհուրդը խոնարհաբար խնդրում է ընկերութեան յարգելի անդամներին, որ ի նկատի առնելով ընկերութեան գոյութեան առաջին տարվայ շրջանի աւարտը (նոյեմբերի 15-ին), բարեհաճեն վերանորոգել իրանց անդամակցութիւնը: Գեղեցիկ բեր 19-ի ընտրութիւններին մասնակցել ցանկացողները պարտաւոր են ընկերութեան նորոգ տարվայ անդորրագրերով ներկայանալ ընդհանուր ժողովը: Անդամ գրելը կամեցողները կարող են դիմել խորհրդի անդամներից որին ուզենան և յատկապէս զանազապէս պ. Ա. Մելիք-Աղաբեկեանին, նոյնպէս Կենտրոնական ու Կովկասեան գրականութեանը և պ. Ն. Ծատուրեանին լամպային մագաղանը:»

Ներկայ համարում տպում ենք մի յօդուած բժիշկ Գեղեցիկեանի սպանման մասին Կ. Պոլսի մէջ: Հետեւեալ համարում կը տպենք նոյն աղետի մասին Կ. Պոլսից մեզ ուղարկված թղթակցութիւնը:

Կիրակի, 7-ին նոյեմբերի, ԹԻՖԼԻՍԻ առաջին կարգի քաղաքային ընտրողները հետեւեալ 24 ձայնաւորներին ընտրեցին: 1) Մերիմանով Նիկոլայ 2) Թամաշիկ Միքայէլ 3) Ղապաշով Պօղոս 4) Խալաթով Սարգիս 5) Աղաղաթով Սիմէոն 6) Զուբալով Իվան 7) Կորգանով Իվան 8) Դաւիթով Նարայր 9) Ալիբանով Կոնստանտին 10) Ամիրով Սօլոմոն 11) Տէր-Ասատուրով Գիւմրի 12) Անանով Ստեփան 13) Ամիրազով Իվան 14) Ալիկիցկի Սիմէոն 15) Կորգանով Անտոն 16) Սարաշիկ Դաւիթ 17) Իվանյով Պօստի:

Քին նոր կանոնադրի համեմատ այս բան կարելի է:—Աղաքացուհին շատ քաջքուէլ է:

Դատաւորութեան մասին կը յայտարարեն թէ՛ բնաւ այդպիսի գէշք մը տեղի չէ ունեցեր, առան մարդ իր ըսելն ազատ առած է: Համագումար ժողովը իր պատրաստած ցանկին մէջ դուրս չէ ելած իր իրաւասութեան սահմանէն:

Այս պատասխանները դալ նստին պիտի ներկայանայ պաշտօնապէս, հետեւեալ կրօնական ժողովը ընտրութիւնն ալ տեղի կունենայ դալ նստի:

Ներ Ներսէս սրբազանի հրաժարականը ընդունելու օրը ոմանք կըսեն թէ՛ չարախ մ'ալ սպասենք, անդամ մ'ալ դիմենք Ստիգիաշի, Բնչ պատասխան կը տրուէ: Դաւաթ մը, ո՛ր ազգին տունը պիտի կործանենք, անխնայութեան մէջ ենք, կարող չենք չարախ մը սպասել: Այդ օրէն ի վեր ամիսը կը մօտենայ և դեռ երկու ժողովընեն իսկ չեն ընտրուած:

Այս խնդրին վերջն ալ կարգը եկաւ քաղաքական ժողովը 14 անգամ ընտրութեան: Ատենապետաց դիւանը ցանկ մը պատրաստեց եր, առանց 13-ը ընտրուեցան: Ատոնք մին, որ ատենապետը պիտի ըլլայ, պէջ է, Սիմոն պէջ Մարտիրոսեան: Աւելի նամակով խօսեցանք: Մին ճարտարապետ և ընդհանրապէս կառավարական շէնքեր կը շինէ: Մին բժիշկ է: Հինգը Դրան միջակ էֆէնդիներ են: Հինգը վաճառական և սեղանաւոր: Արդէն քիչ շատ դադափար ունիք էֆէնդիներու վրայ: Չենք դիտեր թէ ինչ դադափար ունիք Պօլսեցի վաճառականի վրայ: «Մշակ»-ի մէջ պ. Մանուէլ շատ տխուր զոյներով կը նկարագրէր ձեր ունեցած դադափարը վաճառականներու նկատմամբ: Զեղաշնչեք աչք զաւաճեալ վաճառականներու նկատմամբ: Ո՛չ մի դաս այնքան պատուար է պօլսեցոց աչքին որչափ վաճառականները: Այդ անունը ունի հմարող աղբիւրներն մը: Նրբ կըսուի թէ ազգային այս ինչ զօրին հայ վաճառականները գրուի անցած են, ալ զօրեղ կարեւորութիւն կը ստանայ: Վաճառականը նկատուած է ազատ մարդ մը, զրաքան, ուղիղ, պատուաւոր: Վաճառականը զարդ սիրելի կըսուի և Պօլսեցոց, սակայն իր առատաձեւութեամբ միշտ չը համապատասխանէ իր անհատական շնորհքին: Դաւաթ մը, որ ազգին տունը պիտի կործանենք, անխնայութեան մէջ ենք, կարող չենք չարախ մը սպասել: Այդ օրէն ի վեր ամիսը կը մօտենայ և դեռ երկու ժողովընեն իսկ չեն ընտրուած:

դաս, 18) Պօլսեցի վալերիան, 19) Արծրունի Գրիգոր, 20) Արծրունի Միքայէլ, 21) Իշխան Խոջամիստով, 22) Իշխան Թումանով Նադոն 23) Խալաթով Յովհաննէս, 24) Իշխան Թումանով Գեորգ: Իսկ կանգնողներ ընտրվեցան Զիթախով Զովհաննէս և Զալման Ալեքս:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԹԻՒՐԻՒՄ

Վիէնայի «Politische Correspondenz» լրագրին գրում են Կ. Պոլսից, նոյեմբերի 3-ից հետեւեալը:

Այստեղ ժամանակաւ ժամանակ պատահում են անցքեր, որոնք յիշեցնում են յայտնի «Փարիզի դադափները»: Այսպէս նոյեմբերի 2-ին հասարակութիւնը խորին ցաւակցութեամբ իմացաւ որ այստեղի ամենապարզած հայ բժիշկներից մին, զօլատոր Գեղեցիկեան, սպանված է գտնված Գաթրքեյ տալիս Ստամբուլի արևմտկիւրտական թաղի մէջ: Նա խեղդված էր հին թիւքական ձեով: Նրա մարմինը ծածկում էր մի շապիկ միայն, մնացած ձերմակեղէնը դիակից ոչ հեռու էր գտնվում: Փողերին և ակնեղէններին ոչ որ ձեռք տուած չէր և այդ պատճառով կարծում են որ հանգուցեալը սպանված է եղել մի որ և է թիւքաց տան մէջ, ուր հրաւիրված էր որպէս բժիշկ: Կարելի է նա զոհ դարձաւ մի որ և է մարդու խանդոտութեան, որ գտաւ թէ բժիշկը չափից դուրս մտերմաբար էր վարվում իր հիւանդ ամուսնու հետ, մի բան որ, ի հարկէ, անհերքելի է մի քրիստոնեայի համար և հրամայեց սպանել բժիշկին: Առհասարակ եւրօպացի բժիշկ համար բաւական վտանգաւոր է յաճախել Կ. Պոլսի թիւքաց տները, որտեղ բժշկական դասը սիրելի կըսուի և Պօլսեցոց, սակայն իր առատաձեւութեամբ միշտ չը համապատասխանէ իր անհատական շնորհքին: Դաւաթ մը, որ ազգին տունը պիտի կործանենք, անխնայութեան մէջ ենք, կարող չենք չարախ մը սպասել: Այդ օրէն ի վեր ամիսը կը մօտենայ և դեռ երկու ժողովընեն իսկ չեն ընտրուած:

Ուսկան դասը սիրելի կըսուի և Պօլսեցոց, սակայն իր առատաձեւութեամբ միշտ չը համապատասխանէ իր անհատական շնորհքին: Դաւաթ մը, որ ազգին տունը պիտի կործանենք, անխնայութեան մէջ ենք, կարող չենք չարախ մը սպասել: Այդ օրէն ի վեր ամիսը կը մօտենայ և դեռ երկու ժողովընեն իսկ չեն ընտրուած:

Քաղաքական ժողովը 14-ը անգամ պակաս մնաց: Ատենապետաց դիւանը ընտրելի ներկայացուցեր էր պ. Սիմոնեան, որ կարեւոր պաշտօն մը ունի Պօլսի Պթմանի մէջ (վարչութիւն եւրօպական): Սակայն շատ երկուստեղ նկատուեցաւ, բայց և այնպէս ընտրութիւնը գործողից պիտի ըլլար: Խուսք մը երեսփոխանը որ կողմէն քաղ, ժողովը մէջ իրենցմէ մէկը ունենալ, առաջ քշեցին բժիշկ պ. Փեշտիմաշին: Ասոր ընտրութիւնը կը նշանակէ թշնամին բերելն մէջ առնուլ: Ուրիշներն շատ դիմադրեցին, վէճը մնաց պ. Սիմոնեանի և պ. Փեշտիմաշի մէջ: Ներկայի ալ բացարձակ քուէ չը կրցան առնել: Վերջի պահին 24 երեսփոխանը մնացեր էին, պ. Փեշտիմաշի դրեք յաղթանակը պիտի տանէր: Դիմադրութիւնը իմադրապէս պ. Ալաճաճեանի, այսօր այդ վտանգը անցուցինք: Տարօրինակ տեսարան մ'էր: Ալսկան քուէարկութիւնը յայտնի ընել և կը բռնանալապէս պ. Ալաճաճեանը որ անպատճառ քուէն տայ: Չը տուան: Եթէ ամեն պարագայի մէջ մեր խմբադէր աչքս ընեն և իրենց համոզումը ունենան, ու դայն նիւթական շահէ վեր գտանք ինչ մի աղբիւրներին պիտի ունենան աղբի վրա: Ուրեմն այս ընտրութիւնն ալ կը մնայ յաջող նստի:

Առ այժմ չենք ուզեր ոչինչ ըսել այս ընտրուած վարչութեան վրայ, սպասենք իր դործերուն: Բաւական թեւով կառավարութեան անդամներ եթէ ընտրեցին, դա կը նշանակէ որ կողմին Դրան հետ բարեկամանալ: Մարդկներ որ յաջողին հասկացան Դրան թէ հայոց շահերը ինքնալը կը նշանակէ ծառայել օսմանս տէրութեան: Ներկայ վարչութիւնը դադափաւ համար

կի վրա շատ անգամ նայում են որպէս կախարհի վրա: Թիւք բժիշկները շատ անգամ տալիս են հիւանդներին ուտելու թղթի փողերի կտորներ, որոնց վրա գրված են լինում Գուրանից վերցրած խօսքեր: Եթէ մի քրիստոնեայ բժիշկը բժշկվող թիւք կիւնը մեռնի, ժողովուրդը սկսում է մեղադրել քրիստոնեայ բժիշկին որ նա իր հիւանդին սպանել է: Գուցէ Գեղեցիկեանի մահը այդ նախապաշարմունքով կարելի է բացատրել: Գոլտոր Գեղեցիկեան հարուստ մարդ էր, որ բժիշկութեան մէջ հաստատ հմուտութիւններ ունէր: Նա իր հաշուով միշտ ութ հոգի հայ ուսանողներից էր պահում: Փարիզի բժշկական ֆակուլտետում: Գեղեցիկեան չունէր անձնական թշնամիներ, սպանութիւնն էլ, ինչպէս երևում է, կողպատելու նպատակով արած չէր և այդ պատճառով այդ տեղ հանգիստանում է մեր առջև Ստամբուլի գաղանքներից մի օրինակ:

ՄՇԱԿԻ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՀԻՒՍՍԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԵՆՅՈՒՆ

Ս. ՊԵՏԵՐՔՈՒՐԳ, 5 նոյեմբերի: Բուրլու գին անկումը Բերլինի վրա սաստիկ ցածրացրեց կուրսերը: Լոնդոնի վրա 23, ֆարինգի վրա 251, Համբուրգի վրա 203 1/2, ոսկի 8 ր. 27 1/2: Արժեթղթերից գնվում են միայն բանկային, ներքին փոխառութեան տոմսակները և քաղաքային օրինագրանները:

ՍԱՄԱՐԱ, 5 նոյեմբերի: Հանապարհը կապված է: Առեւտուրը հանգարտ է:

ՐՕՍՏՈՎ (Գոնի վրա), 5 նոյեմբերի: Այստեղ այրվեցաւ Սօլոգովի շոգէ ջաղացը:

ՀՈՍՏ, 5 նոյեմբերի: Ասում են որ իտալական գեսպան Ս. Պետերբուրգի մէջ կը նշանակվի կոմս Կորտի:

Շատ զգուշ պարտիք ըլլալ: Փափուկ վիճակի մէջ ենք: Հսկենք զմեզ կառավարողներուն վրայ, բայց ետ կենանք կանխաձայն ըննադատութիւններէ: Ինչպէս պ. Մամիկոնեան լաւ բացատրեց ժողովը մի նստի մէջ, յախուռն, անխիղճ, չարամիտ, յիմար քննադատութիւններն են որ անկարելի կընեն կարող անձանց անցնել ազգային գործոց գլուխը: Սակայն երբ վարչութեան անդամը տեսնեն թէ իրենց նկատմամբ եղած ընտադատութիւններն ուղիղ մտքով կըլլան, իրենց աջակցելու դիտարութեամբ, այն ատեն անշուշտ յօժարութեամբ մտիկ կընան: «Մշակ»-ի մեր թղթակցութեանց ողին այս եղած է և այս պիտի ըլլայ: Սակայն Սիմոն Պէշի վարչութիւնը եթէ նշան մը ցոյց տայ որ հակառակ կը շարժի, և Հարութեամբ հակառակ կը շարժի ազգային շահուց, այն ատեն չը պիտի խնայենք և անողոր պիտի ըլլանք: Ռուսիոյ հայ մամուլն ալ օգտակար է որ իր բարոյական զօրութեամբ աղբիւրներն մը ունենայ այստեղի գործոց վրա:

Ազգ. ժողովը պիտի գումարի հոկտ. 28-ին: Երբ կրօնական ժողովը ալ ընտրուի, այն ատեն կրօնական և քաղաքական ժողովները կընտրեն տեղապահը: Մի քանի անձինք և ի մասնաւոր պ. Փափաղեան, որ շատ հմուտ է ամեն եղանակներով, մեղ կողմին կատարեալ ապահովութիւններ տալ թէ՛ անկարելի է Բարթոլոմէոս կաթողիկոսի տեղապահութիւնը: Փափաղեանը որ այսպէս ըլլայ: Ամենին հաւանական ցանկը ցոյց կուտան մեր երկու ամիս առաջ դրածը: Մուրաթեան կաթողիկոսը, Ալեքեան թորէն կաթողիկոսը, Արթին կաթողիկոսը, նախկին առաջնորդ Կարոյ:

Երբ այժմ հարկ կը տեսնուի յանձնել ազգային գործերը վերստին հայ էֆէնդիներու ձեռք առելուը չենք համարեր ցոյց տալ փորձառութեամբ թէ՛ հայ էֆէնդիներն մինչև որ առօրեան կընան աղբիւրներին ունենալ թիւք նախադրաց վրայ: Մեր նպատակը չէ՛ անուանարկել արդի վարչութիւնը, մասնաւոր կը փափաղենք անոր օգնողներէն մին ըլլալ, այլ ընդհանուր դադափար մը տալ: Գուրաւրով նախ թէ մեր այս մի քանի տո-

ՓԱՐՏ, 5 նոյեմբերի: Լրագրները քննադատում են Գրեկի հրաժարականի կարեւորութիւնը: Իբրեւ կանգնողներ հանրապետութեան նախագահի անուանում են գերնեալ Շանգիլին, Ֆրանսիական նախկին գեսպանին Ս. Պետերբուրգի մէջ և պատգամաւորների ժողովի նախագահ Բրիսսոնին:

ՍՏՅԻՍ, 5 նոյեմբերի: Երէկ գաւառների այցելութիւնից վերադարձած բոլորական իշխանին ազգաբնակիւթիւնը ոգևորութեամբ ընդունեց: Երաժշտութիւնը ածու էր ուսաց հիմքը:

ՄԱՐԻՒԿ, 5 նոյեմբերի: Երկաթուղու կաշարանի վրա պօլիցիան կալանաւորեց զինամիտով լիք երկու արկղեր:

Ս. ՊԵՏԵՐՔՈՒՐԳ, 5 նոյեմբերի: Թագաւոր Կայսրը բարեհաճեց յանձն առնել ծախսերը Միկուլսո-Մակայի աշխատանքները հրատարակելու համար: Աշխարհադրական ընկերութիւնը ոգևորած ուրաջով ընդունեց այդ ողորմութիւնը: «ПРАВДА» լրագրը հաղորդում է, որ Ֆինանսների մինիստրը յայտնեց աղիգներին և կազէմնայա պալատաների կառավարչներին այն փոփոխական միջոցների ցուցակը, որոնք լինելու են կողմնակի հարկերի կանոնադրութեան մոցնելու ժամանակ: Պետական կայքերի մինիստրութիւնը խնդրում է պետական խորհրդից եկող տարվայ համար նշանաւոր դրամական միջոցներ գիւղերի մէջ հրդեհներից վնասվածներին օգնելու համար: Ինտենդանտութեան ենթադրված ծախսերը 1883 թուականի համար անցեալ տարվանից 14 միլիոնով աւելի են: Ենթադրված է շուտով սկսել մի նաւահանգստի կառուցումն Մարիուպոլի մօտ: «НОВОСТ» լրագրը հաղորդում է, որ պետական տպա-

ղերն թերես աղբիւրներն ընեն Պօլսի ոմանց սրտին վրայ:

Նրբեմն առիթ ունեցանք խօսել Պօլսի գերեզմանոցներու վրայ: Մասնաւորապէս նկարագրեցինք Օրթապիլի գերեզմանոցը: Մինչ յոյն, հրէայ, թիւք գերեզմանոցներն թաղերու մէջ գետեղուած են, մերինը բլուրի մը գլուխն է, և սակայն ընտան առողջապահութեան ներքին չէ թաղում յանկ մեր գերեզմանոցի մէջ: Բայց միւս աղբիւրն մեռելները անապական են, անոնց դիակներն չը վնասի ժողովրդի առողջութիւնը: Մասնաւոր թիւքերու գերեզմանոցը գետեղուած է թաղին ամենէն փառաւոր կնքոնին մէջ: Ասոնց վրայ խօսած ենք, հիմա զանք ուրիշ կէտի մը: Մեր գերեզմանոցը ընդարձակ տարածութիւն ունի, սակայն մի մասը միայն թաղման յատկացած է, մեծ մասը պարզապէս մնացած կը սպասէ մեր մահուան: Այդ պարագայ հոգին վրայ վրաններ հաստատած հաղաբաւոր թիւքը զօրեղ կը պահպանեն Ներդի պալատը, իսկ հիմա մի մեծ հանգին դրանոց կը շինեն, կամ լաւ ևս կը փորեն մեր հողին վրայ: Պիտի վճարեն տոտիլը, սպասենք, այն ատեն կը խօսենք:

Գերեզմանատեղին մի քանի շէնք տեսարան ունի: Գէմը կը պարզի Վուփորը, և ասիական ափանց սիրուն բլուրներն, պարտիկները: Այդ արեւելքն է: Նայէ հարաւային կողմէն, կը վերջանայ Վուփորը և Մարմարան է, իր կղզիներով: Դատը գիւղի փոխնները, դէպ ունենալով նախնի Պօլսի պարիսպները, Ներդից վերջը, Լեւոդրի աշտարակը: Մակոններու, չողանաներու երթեկը կընային մոզակիւ պատկեր մը: Հիւսիսային կողմէն խառնուրդ մը բլուրներու, ձորերու, այգիներու, որք կը յիշեցնեն Իտալիոյ ամենին գեղեցիկ գիւղերը: Արեւմուտքն ընդարձակ դաշտեր, Բերայի բլուրը: Գերեզմանոցի կից է Ներդի ծովածաւալ պարտեզը: Հեռուստ գերեզմանոցը անտառի մը երեւոյթ կընայէ: Թմբիներ, մայրիներ, թթնիներ, ազգի ազգի ծառեր, իրենց հովիտին կը շնորհեն մեր հարց որ կը ննջեն անոնց չուրքն ներքէ: Ամեն մէկ ծառի ամեն մէկ շիրմի հետ կապուած են յիշատակներ շատերու մանկութեան, պատանկութեան օրերու:

րանները կրած ֆեմաները հարց բարձրացրեց այդ տպարանները մասնաւոր անձանց յանձնելու մասին:

ՄՈՍԿՎԱ, 5 նոյեմբերի: Երէկ Գաղափարական Գաղափարական մէջ սկսեցաւ որբերի տան գանձապահ Մեխիսիւսի և հաշուապահ Լիտվինովի գաղափարական գործը: Մեղադրութեան առաջինը 31,643 ռ. վատնելու և 307,000 ռուբլի իւրացնելու համար, իսկ երկրորդը իւր պարտականութիւնները չը կատարելու համար: Մեխիսիւսի և Լիտվինովի իրանց մեղաւոր չը համարեցին: 69 վկաներից առաջին նիստի ժամանակ 17 հոգի ցուցմանը տուին: Մեծամասնութեան ցուցմանը նպատակաւ չեն Մեղադրութեան համար: Գործը մօտ երեք օր կը տևէ:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 6 նոյեմբերի: Մուրհակները կուրծք ցածրացաւ: Լոնդոնի վրա 237/8 պէնս, Բերլինի վրա 203 մարկ, Փարիզի վրա 250 3/4 ֆրանկ, ոսկի 8 ռ. 28 կ.: Արժեթղթերի գները ցածրանում են: Այսօր կալանաւորութեան և կրօնատարի անանկացած բանկի վարչութեան նախկին անդամը: «Новое Время» լրագիրը հաղորդում է, որ մինիստրների մասնաժողովը չը հաւանքեց նախագիծը, որի համեմատ գանձաւորներ պէտք է գնել Լոնդոն-Սեպտուպոլի երկաթուղին: Թոյլ է տուած գնել միայն Սեպտուպոլի-Եկատերինսկայա ըմբիւր, որ նշանակութիւն ունի Եկատերինսկայա երկաթուղու համար: «Голосъ» լրագիրը հաղորդում է, որ 1881 թուականին հարկերի ստանալը աւելի աճող էր քան թէ 1880 թուականին: Այնու ամենայնիւ ապագիւնները ընդհանուր դուրսը 4 միլիոնով աւելին է: 1880 թուականին ապագիւնները մօտաւորապէս կազմում էին 31 միլիոն, իսկ 1881 թ. 35 1/2 միլիոն:

Եւ նոյն իսկ երկրասարդ հասակի մէջ ինքնաւոր տրոփման վկայ հանգիստացաւ այդ մեղաւորները: Անգլիաներ թէ մարմարայի փառաւոր շէնքերը ցոյց կուտան թէ չառ են հող հանգչող հայ մեծատունը: Բաղմիւր տապանադրեր կենդանի պատմութիւն են թուրքիայ հայոց մէջ ու կեն դարու կենաց:

Եւ այժմ հետեւին իսկ չենք ուղեր անցնել մեր այդքան սիրած գերեզմանոցի ջրվէշ: Անցնալները շատ նեղութեամբ յանձն առինք հոն այցելել պ. Թոմասիանի: հետ: Գարշէլի հոտ մը յաջորդած է թմբկներու բուրման, և քանանայից հողոցներու փոխան թուրք զինուորաց հայոցութեաններն:—Ամեն ատեն, այլ մասնաւոր երեկոյն երբ արեւն ալ կը մանէ, կը տեսնեն խուճի խուճի զինուորները սիրտած դաշտի մէջ: Բարեններ են: Պիտակ է մեղ գրել այդ տեսարանը: Այսօրի ըսնք թէ աղբանցի կերպարանք առած է հայոց գերեզմանատունը: Հաղարարութիւնը գնդապետին հոն կը հոգան իրենց կարիքը:—Որուն է այդ շիրիմը որ վերուցեւ են և աղբով լեցուցած: Եպիսկոպոսի: Որոն շիրիմն է որ այդքան գեղնած է աղբուղութեան: Գանձանայի մը:—Փորձել վանդակի մը մէջ կը ննջեն երկու ագիւն հողիներ, շիրիմն վրայ խաչ մը ունենալով և դալարիք վանդակը պատած: Խաչը ջանքիւրած է, դալարիքը գաղտնած, և վանդակը աղտոնութեանց ծածկ մը եղած, որու է այս: Արդումանի և իւր տիկնոջ շիրիմն է: Ո՞վ էր Արդուման, մի բարձր զիւրդ ունեցող ագիւն սրտով, ագիւն հողով հայ: Ունի ծառանց: Գիւրգիւղ եղան: Բայց ունի քոյր որ ընկերական մեծ զիւրդ մը ունի, և որոյ դաւալը ամենամեծ տեղ մը գրաւած է թիւրք կառավարութեան մէջ: Վահան Էֆենդի արքայութեան նախարարի երկրորդը, բայց թիւրք անկէ աւելի աղբուղութեան տէր, միծապէս յարգուած ամեն թիւրք պաշտօնականներէ և Սուլթանի ընծայներու արժանապատիւ:—Եւ նախաձեռնութեան վահան Էֆենդի մայրը չէ կարող մարտի պահել տալ իւր եղբոր գերեզմանը: Թէպէտ ամենքն ալ գիտեն թէ այդ կինը քիչ ագիւն սիրտ և ոգի ունի:—Ո՞վ է Արդումանի կինը: Ամբարշտներու գաւառ և իւր եղբայրները այսօր ամենաբարձր զիւրդ

ԿՐՈՆՏՏԱՏ, 6 նոյեմբերի: Ծովային նաւագնացութիւնը դադարեցրած է:

ՄՅԵՆՍԿ, 6 նոյեմբերի: Այսօր առաւօտ հիւսիսափայլը լուսաւորեց երկնքի կէտը:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 7 նոյեմբերի: Նոյեմբերի 5-ին Թագաւոր Կայսրին ներկայացաւ կոմս Խզնատիւնի:

ՕԿԵՍՍՈ, 7 նոյեմբերի: Ռուսաց զինուոր հիւսիսային Սիբիրիայի մէջ այնտեղ է ուղևորվում: Վաճառական Տրախտերայտ, որ հրդեհ գցեց իւր խանութների մէջ, դատաւարութեան է երեք տարով մնալ կալանաւորութեան ըստ այնի մէջ:

ԼՕՆԻՕՆ, 7 նոյեմբերի: Այսօր թագուհու ներկայութեամբ Եգիպտոսից վերադարձած զօրքերի զօրախաղը եղաւ:

ԳԱՍՍ, 7 նոյեմբերի: Ռուսաց հաւատարմութեան հետ կայացած համաձայնութեան հիման վրա Կիւիեան գետաբաժնի հարցը կորցրեց քաղաքական բնաւորութիւնը:

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 նոյեմբերի: Բ. Գուռը մտադիր է պետութիւնների ուղարկութիւնը դարձնել այն հանգամանքի վրա, որ իբր թէ ջերմագործան գնեւորվում է:

ՍՈՅԻՍ, 7 նոյեմբերի: Վատիկանի և բոլորապետական կառավարութեան մէջ բանակցութիւններ են կատարվում Բաղարայի մէջ կաթոլիկական եպիսկոպոսութիւն հիմնելու մասին:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 7 նոյեմբերի: «Journal de St. Petersburg» լրագիրը հաղորդում է, որ 1882 թ. առաջին 8 ամիսների ընթացքում դուրս է տարված արտասահման 24,109,895 չեռվերտ ցորեն և ալիւր, 1881 թ. նոյն ժամանակը միայն 10,874,019 չեռվերտ «Новое Время» լրագիրը հաղորդում է, որ ֆինլանդական սենատը խիստ կանոններ հրատարակեց գինամիտ առևտրի

ունին իրենց աստիճանովը, հարստութեամբ Պոլսոյ մէջ: Պէյ և Էֆենդի են: Երբայնքներն մին Մարտիկ Սիմոն պէյ է, միւսն Սեպուհ Էֆենդի է, միւսն հիւպատոս է: Եւ ու միայն իրենց քրոջ գերեզմանը, այլ և իրենց եղբայր, իրենց մօր, իրենց հօր Մարտիկ ամբարշտի շիրիմներն այդ արդուտ կեդրոտ կայութեան մէջ են:—Այսին կը տեսնեն մամուլատ արագին քաղաք, թէպէտ աղաղակութեանց կայանոցը չը ներէր մօտենալ անոնց, բայց գիտենք թէ որոնց տապալանդիրներն կան: Տառնան: Ահա հայոց ամենա մեծ անուաններն մին: Խաչաններ, իշխանահայեր, պէյեր, Էֆենդիներ այդ ընտանեաց անդամ են: Իրենցն է փառք, հարստութիւն, պատիւ, աղբեցութիւն: Ո՞վ է այսօր թիւրքիոյ արտաքին քաղաքականութեան մէջ ամենամեծ դեր մը կատարողը: Տառնան Արթին պէյ: Սալայի ըսնք որ Արթին պէյ սուլթանի երկու աչաց լոյսն է, ինչպէս սուլթանութիւն է ասել, և Մահմուդ Դ-ից որ ըստայի ալ բաղուր նկատուած: Բայց իւր հոգի գերեզմանները:—Երկար է երկար մի մտ մի կարգալ ամեն տապանագրերը հաղարար գերեզմաններու: Ամենքն ալ ունենք հոն մեր սրտին մէկ հատորը: Այլ մենք անագիւղիկ մարդիկ քիչ ընել կարող ենք:—Այնուչտ դուք ալ ինձ հետ անուրտ կը նկատեք որ երկարաբաւ գրենք թէ գերեզմանոցներն ի սկզբանէ անտի ինչպէս սիրելի, ինքն քաղցր եղած են կենդանեաց: Սրտն աղնութիւն, հոգու մեծութիւն ունեցող ժողովուրդներն միշտ գուրգուրացել են իրենց գերեզմաններու վրայ: Նոյն իսկ այդ յատկութիւններն գրեթէ համարուած ժողովուրդը անտարբեր չեն եղած գերեզմաններու: Ահա քաղաքում են իրենց քան, իրենց ընտանեաց անանկատելի մի մասը իրենց հայրերու, եղբայրների, աղբալների ներու գերեզմանները: Միայն պատկառանք կը հային օտարներու գերեզմանին վրայ:—Ուրեմն ինչպէս բացատրենք մեր աղուականներու, մեր կրթութեան, մեր փարթեմներու այդ ստանալական անտարբերութիւնը կը պիտուած կը տեսնեն իրենց մօր, հօր, եղբոր, դստի, թոռան հանգստարանը: Կամ պէտք է ըսել թէ կորուսել են ագիւն զգացմանց յետին նշան իսկ. կամ թէ ոչ

մասին: Երկաթուղիներից աւելորդ արած ծախսերի գործը կը ներկայացնվի սենատին:

ՄՈՍԿՎԱ, 8 նոյեմբերի: Մօսկվայի գլխաւոր-նաւագնացայեց հրաւիրած բժշկական տեսուչների և գործին ծանօթ անձանց ժողովը յայտնեց, որ զինքներու և կարմուկը Մօսկվայում ոչ թէ միայն տարափոխի բնաւորութիւն չունեն, այլ մինչև անգամ անցեալ տարվանց թոյլ են: Սաստկացել է միայն տիֆը:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 7 նոյեմբերի: Սիւպրին պատգամաւորութիւնը ներկայացաւ ներքին գործերի և արքայութեան մինիստրներին:

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 նոյեմբերի: Պետութիւնների առաջարկութեան պատճառով Բ. Գուռը զինում է ջերմագործային երկրի երեք կէտեր, որոնց իշխան Նիկոլայ կամեւում էր ուժով գրաւել: Բ. Գրան բանակցութիւնները Թրանսիլայի հետ Տոնիսի մասին դադարեցրած են:

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒԹԵՆՆԵՐ

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 5 նոյեմբերի: Նոյեմբերի 1-ին հրատարակված է ֆինլանդների մինիստրի շրջաբերականը փոփոխական միջոցների մասին ծխախոտի կանոնադրութեան մոցնելու ժամանակ:

ՄՈՍԿՎԱ, 5 նոյեմբերի: Երէկ սկսեցաւ Գաղափարական պալատայի մէջ Մեխիսիւսի և հաշուապահ Լիտվինովի գործը: Առաջինն պաշտպանում է Կուրիով, երկրորդին Միլլեր: Կարծում են, որ գործի քննութիւնը չորս օր կը տևէ: «Голосъ» լրագիրը հաղորդում է, որ Բարձրագոյն թոյլ է տուած նշանակել 2,200 ֆունտ ստերլինգ Միկլուխո-Մակկայի աշխատանքները պատրաստելու համար, իսկ նրանց հրատարակութիւնը Թագաւոր Կայսրը ողորմաբար իւր հաշուով է անում: Վճարված է

պէտք է ըսել թէ ոչինչ աղբեցութիւն ունին թրքաց մօտ: Անոնք որ չեն կարող իրենց ընտանեաց պատին պաշտպանել, որ այնքան զուրկ են, ինչպէս կրնան պաշտպանել աղբին մեծամեծ շահերը:—Ներքին է քիչ մը տարակուսել:

Գերեզմանոցներ աղտոնութեան մասին ըսնք թէ մենք մեղապարտ չենք գտնել թիւրքերը: Այդ մարդու կեղաբարան ունեցող արարածները այնպէս վաբժ են, բայց սակայն խօսք ալ կը հասկնան: Անցեալ օր մի պարզ երկրասարդ կը պատահի զինուորի մը, ճիշդ այն վայրիներն որ գերեզման մը կաղտոնել: Երկրասարդը զիտուղութիւններ կընէ և զինուորը կընէ թէ միւր կը պատուէր ըլլայ չաղտեղել հոտ, չենք աղտեղել:—Եւ ասանկ ալ է: Պէշկիկաշի գերեզմանոցը ևս այս վիճակին հասնելու վրայ էր երբ թորէն սըրբազան իւր մօտ կանչելով տեղւոյն զինուորական հրամանատարը սրտուրից անոր թէ՛ ոչ որ, ոչ մի զինուոր մօտեցնէ: Գերեզմանատան, ապա թէ ոչ փոթորիկներ կը յարուցանէ և հրամանատարին չարաչար կը փնտէ:—Հրամանատարը հնազանդեցաւ: Պէշկիկաշի ննջեցեալները հանդարտ են այժմ:—Ուրեմն դուք հետեւութիւն հանցեք թէ ինչու մեր թաղի քաղաքիչ, և մեր յիշած պէյեր, Էֆենդիներ, բաշայներ անտարբեր հանդիսանան են:

Կը յուսանք թէ մինչև ցարը հաստատուած ըլլան Գերեզման ճեմարանի մէջ պ. Այվաղեանի Պօլսն տարած աշակերտներն: Մեծ վէճերու դուռ բացաւ պ. Այվաղեանի այս ձեռնարկը: Ելմանքին են եկած հեռագիրն առիթ տուաւ այս վէճերու: Սալայի քիչ շատ մօտեղ անձանց համար յայտնի իրողութիւն էր թէ՛ պ. Այվաղեան չէր կրնար այնքան աշակերտ տանել միայն տուած նախապէս Ելմանքին որոշ հրահանգ ընդունած ըլլաւ: Սալայի թիւրքներու մէկ մասը կըսեն թէ օրինաւորութիւնը կը պահանջեր որ Ելմանքին ուղղակի պատրիարքարանին գրէ և պատրիարքարանը կատարէր ընտրութիւնը: Մենք կը կարծենք թէ զինքներ ինչպէս այն չէ թէ այս ընտրութեանց եղանակը ինչպէս պիտի ըլլար, այլ զինուորական բանն այն էր թէ՛ քիչ կերպով ընելու էր որ ուշիմ աշակերտներ երկման

անյապաղ սկսել Մարիուպոլի նաւահանգստի կառուցումն: Գինանսական հիմնարկութիւնների մասնաժողովը անհրաժեշտ համարեց քաղաքների անշարժ կայքերի հարկերը փոփոխել:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 6 նոյեմբերի: «Прав. Вѣст.» լրագիրը հաղորդում է, որ Մրօվնիսկի գրկված է աստիճաններից, շքանշաններից, առանձին իրաւունքներից և աքսորվում է Աստրախանի նահանգը առանց իրաւունք ունենալու հեռանալ այնտեղից երեք տարի: ճանապարհների հաղորդակցութեան մինիստրութեան առաջարկութիւնը Լօգովօ-Սեպտուպոլի երկաթուղին գնելու մասին չընդունվեցաւ մինիստրների մասնաժողովից: Վճարված է գնել մի բաժին միայն Սինիսիկովօ կայարանից մինչև Եկատերինսկայա:

ԲԵՐԼԻՆ, 6 նոյեմբերի: Գինանսների մինիստրը ներկայացրեց Լանդտագին բիւզ-ժետը և յայտնեց, որ մի փոխառութեամբ պէտք է ծածկել 31,800,000 մարկ գեֆիցիտ: Գաղափարների հարկերի ոչնչացնելը կը լրացվի սպիրտային խմիչքների և ծխախոտի հարկով:

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՐԳ, 7 նոյեմբերի: Մօսկվայի բօրային վաճառականները վճռեցին միջնորդել Կովկասեան արանգիտի ոչնչացնելու մասին: «Новости» լրագիրը հաղորդում է, որ Թրանսիական ընկերութեան առաջարկութիւնը Ելեվատորներ կառուցանելու մասին քննվեցաւ առանձին մասնաժողովի մէջ, որը զրա իրողործումն շատ ցանկալի համարեց այն պայմանով, որ ընկերութեան հողերը և շինութիւնները որոշ ժամանակա-միջոցից յետոյ դանձարանի սեփականութիւն դառնան:

Խմբագիր—հրատարակող ԳՐԻԳՈՐ ԱՐՄԵՐՈՒՆԻ

Գաղտնի: Այդ մի անհատ աւելի կարող է այս բանին մէջ յաջողել քան պատրիարքարանը իւր այս արդի վիճակին մէջ:—Մի անհատ անձնական պատասխանատուութիւն ունի Ելմանքի առջև այս բանին համար, բայց պատրիարքարանը այս պատասխանատուութիւնէ անջատ հող չընէր:—Պ. Այվաղեան լռիկ մնչիկ ըրաւ իւր ընտրութիւններն որոնք կը կարծենք թէ զօնացուցիչ են: Եթէ լուրեր թէ պատրիարքարանը պիտի ընէ այսպիսի ընտրութիւն մը հաղարարող տղայներ պիտի թափէին պատրիարքարան: Ո՞րը ընտրէ: Եթէ որոշուէր ամեն թաղի մէջ քիչ կոյններ, ինչ վէճեր:—Սա ևս գիտնալու է թէ բաւական ատեն է ոչ վարչութիւն ունինք, ոչ ուսումնական խորհուրդ, ոչ կրթական անոնք: Այն ատեն ո՞վ պիտի ընենք տեսնել տղայներն: Ամեն տեսակետով լաւ եղած է որ այս գործը մի անձի յանձնուած է, և լաւագոյն ըլլայ որ ապագային մէջն ալ այսպէս ըլլայ:—Հարուստ տղայոց խնդիր մ'ալ հանցին, իբր թէ զաղոյններուն մէջ հարուստի դասակներ կան: Մեր լուսին նայելով միայն մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այդ անձն ալ կըսուի թէ աղբին այնչափ ծառայութիւններ մատուցած է և կը մատուցանէ որ անկրաւութիւն չէ իւր աղուն ճիւղ զաղոյն ընդունուիլը:—Մեր կարծիքով խնդիրը հոյի խնդիր չէ, մարդ պատրաստելու խնդիր է, եթէ հարուստներն իրենց տղայները չը կրթեն, աղբին չաճ կը պահանջէ ճիւղաբար դանոնք կրթել: Այս նիւթին վրայ մէկ տղայ մը կայ եղեր որոյ հայրը կարող է զաղոյնական թօշակ վճարել: Սալայի այ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գուրս եկաւ մամուլի տակից «Ժողովա-
ճու թուաբանական խնդիրներ» II մասն—
կոտորակները երրորդ տպագրու-
թիւն, փոխադրութիւն ՄԱՐՏԻՐՈՒՄ ՍԻՄԵՈ-
ՆԵԱՆՑ: Գինն է 50 կ. թէ սորա և թէ I տա-
րուայ-(ամբողջ թուերի)-պահանջարկ գտնվում
է 2. Գրիգորեանցի կոմիտեան գրադատա-
նոցում:

9—10

ԹԻՖԼԻՍԻ ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ
յայտնում է, որ ներկայ նոյեմբերի 12-ին
իր ներկայութեամբ լինելու է ածուրդ կա-
պալով տալու համար քաղաքային կենտրո-
ների և քաղաքի հարկը: Պայմանները կա-
րելի է տեսնել ամեն օր փարչութեան գրա-
սենեակի մէջ առաւօտեան 10 ժամից մին-
չև 2 ժամը կէս օրից յետոյ:

1—3

Ս. ՊԵՏԵՐԲՈՒՐԳՈՒՄ ԻՐ ՈՍՏՐՈՒՄ ԱՆՈՒՄ
ՄԱՆԿԱԲԱՐՁՈՒՄԻ ՍՏԷՓԱՆ
ՆՕՎԱ
կենում է Նազարեանցի փողոցում, Ա-
միրով տանը:

1—5

КЕЛЕРСКАЯ
ДУШИСТАЯ ВОДА.

17—50

Վ. ՇԱՎԵՐԴԵԱՆԻ ԼՐԱ-
ԳՐԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱԿԱՆՈՒ-
ԹԵԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻՒՄ
(Գ օ լ լ ի ն ս կ ի պ ր օ ս պ ե կ ա, Ա լ է թ-
ս ա ն գ Ր ե ա ն պ ա Ր ա լ զ ի մ օ ա):
ԲԱԺԱՆՈՐԻՒՄՎՈՒՄ ԵՆ ԹԷ ՍԵՂԱ-
ԿԱՆ, ԹԷ ՈՒՍԱՍՏԱՆԻ Ե ԹԷ ԱՐՄԱ-
ՍԱՀԱՆԵԱՆ ԵՐՈՐ ՎԱՐՔԵՐԵԱԿԱՆ ՀՐԱ-
ՎԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻՆ 1883 ՏԱՐԱՆՈՅ
ՀԱՄԱՐ:

3—10

ՆԱԼԹԻ ՏԱԿԱՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ՏԱԽ-
ՄԱԿՆԵՐ (КЛЕПКИ ДЛЯ ФОТОГЕН-
НЫХ БОЧЕК) ցանկացողներին թէ
պատրաստի և թէ ուղարկէ չափանի
պատրաստելու համար խնդրում եմ
զիմել բաթում, ԱՐՇԱԿ ՄԱՏՈՒՐԵԱՆ-
ՑԻՆ:
ԵՆ ԲԱՏՄԵՒ, ԱՐՄԱԿՍ ԴԱ-
ԴՐՈՎՍԿԱ:

6—20

ԼՈՅՍ ՏԵՍԱԻ
«ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒԻ ՈՒՍՈՒՑԻՉ»

ԵՐԿՐՈՐԳ ՏԱՐՈՒՄՑ

Գ Խ Ս Ս Գ Ի Ր Բ Ը

«Կովկասեան գրախանութի» հրատարա-
կութեամբ և ծախվում է նոյն գրախանու-
թում:

Գինը 25 կոպէկ է:

Գումարով առնող և կԱՆԻՍԻՎ վճարողին
20% զիջում կը լինի:

Կարելի է զիմել:

ՏԻՖԼԻՍԻ. Կաւկասեան քննարկ
տնօրէն—Յ. Ս. Գրիգորով:

ՏԻՖԼԻՍԻ. Նա Ավաբաբ. Օվա-
նոս Նազարեանց:

Յ. Նազարեանց:

ԹԷՅ առաջին հոնքի այս տարի չա-
փազանց զգնաւոր և հոնաւէտ: Այդ թէյից
ԱՆԳԻՒԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ ՄԵՋ
ստացված է 50,000 ֆունտ և ծախվում է
25% էժան և աւելի լաւ քան թէ ուրիշ
տեղ: Օրինակ. Լաւ ԿՈՆԳՈ թէյ 1 ռ.—1 ռ.
20 կօպ., պատուական ՍԱՆՏԱ թէյ 1 ռ.
40 կ., հիւնալի ՄՈՆԻԿ թէյ 1 ռ. 60 կ.
այս թէյ ամեն տեղ ծախվում է 2 ռ.—2 ռ.
50 կ., գեղեցիկ ԿԱՅԱՍՈՒ թէյ 1 ռ. 80 կ.
և ամենալաւ ֆու-չու-ֆու թէյ 2 ռ. մա-
քուր թէյ առանց թղթի: Նոյն տեղը սով-
որաբար լինում են 500 երկաթէ ՄԱՀԱԿԱՆ-
ՆԵՐ 6 ռ.—60 ռ., երկաթէ ԳՐԻԶՆԵՐ աւ-
բողջ Անգրիկական համար, շփոխող Փրայ-
մօնիլի ԳԱՆԱԿՆԵՐ, վերականգնող ՄԱԿ-
ՄԱՍՏԵՐ մազերի համար, հրացաններ ԳԱՌԻ,
ԲԷՂԱՎԵՐՆԵՐ ՎԵՐԻ, ԹԱՄԲԵՐ Բարեբեկի,
ԿՈՐԴԱՆԻ ՆՐԶՆԱՅ, ԱԼԲՈՒՆԵՐ Շփոխող կէս
գին: ԱՆԳԻՒԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻ,
ԹԻՖԼԻՍԻ ՄԵՋ ԱՐԾՐՈՒՆՈՒ
ԳԱԼԼԵՐԵՑՈՒՄ № 156, 157, 158,
159 և 100:

73—100

ԾԱԽՎՈՒՄ Է ՏՈՒՆ ԱԿԻՄՈՎ-
սկայա փողոցի վրա, պօլիցիական 5 բաժնի
մէջ: Տունը երկու ՅԱՐԿԱՆԻ է երեք սենեակ-
ներով, խոհանոցով և բազում: Գին մասին
տեղեկանալ վարձուցովայա Նաբերեանց
տուն № 13 տան տիկնոջից:

(5) 2—3

Ծախվում է ԵՐԿՈՒ ՅԱՐԿԱՆԻ
ՏՈՒՆ № 13, որ նայում է վարձուցով-
սկայա Նաբերեանց և վարձուցովայա
փողոցների վրա: Վերին յարկում կան 8
ՍԵՆԵԱԿՆԵՐ խոհանոցով, ներքին 5
սենեակներ, խոհանոց և ծառաների սե-
նեակ: Գին մասին հարցնել նոյն տեղը տան
տիկնոջից: Նոյն տեղը ծախվում է ԳԱ-
ՏԱՐԿ ՏԵՂ:

(5) 2—3

ՌՈՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ԽԱՆՈՒԹԻՆ
սիստեմատիքական ընթացք
Գրիգորի վարձելու
Հայոց միջնակարգ ուսումնարանների համար
մասն առաջին (ամբողջ թուեր)
Մամուլի տակից ըստ տեսակ նոյն խնդր-
ների երկրորդ մասը (կոտորակ թուեր
և երրորդական կանոններ):
Գինն է 40 կօպ.

Ուսումնարաններին զիջում 20%:
Ծախվում է Վ. Շաւերդեանի լրագրական
գործակալութեան խանութում:
Օտար տեղերից զիմել են այս հասցեով
Տիֆլիս, ԵՆ Ագենտստ Ե. Շաւերդ-
եան:

Ծախվում է շատ էժան գինով իմ պատ-
րաստած ԳԱՂՏՆԻ, ՉԱՅՐՎՈՂ
ԵՐԿԱՐԷ ՊԱՀԱՐԱՆ: Մեկուկով-
սկայա փողոց № 129:

Մեկուկով է. ՊԱՅԵՅԼ
2—2

Ստրկեցնում եմ ԿՐԿՆԱԿԻ ԻՏԱ-
ԼԱԿԱՆ ՀԱՇԻՍՊԱՀՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՈՑ և ՌՈՒՍԱՑ Լեզուներով. պայ-
մանների մասին կարող են զիմել ինչ մօտ
ՉՈՒԲԱԼՈՎԻ քաղաքապետ, Գաղա-
թեանցի մազապիտում ամեն ժամանակ:
ՄԱՐՏ ԳԻՏԱՍԱՐԵԱՆՑ

ДОНСКАЯ ПЧЕЛА

(ГОДЪ VIII)

ПОЛИТИЧЕСКО-ЛИТЕРАТУРНАЯ ГАЗЕТА

ВЪ РОСТОВѢ НА-ДОНУ.

Донская Пчела, какъ и въ теченіи минувшихъ семи лѣтъ, будетъ выходить два
раза въ недѣлю, по четвергамъ и воскресеньямъ.

Цѣль газеты—служеніе интересамъ Приазовскаго края: разработка вопросовъ, касаю-
щихся экономической жизни этого края, своевременное обсужденіе всѣхъ явленій, имѣющихъ
близкое соприкосновеніе съ мѣстною жизнью, оглашеніе болѣе или менѣе важныхъ событій,
текущихъ явленій, мѣстныхъ новостей. Публикованіе правительственныхъ распоряженій, имѣю-
щихъ интересъ для жизни здѣшняго края и вообще всѣхъ важнѣйшихъ дѣйствій правитель-
ства.

Въ фельетонномъ отдѣлѣ газеты помѣщаются статьи по хозяйственнымъ и экономи-
ческимъ вопросамъ, статьи для легкаго чтенія, обличительнаго и юмористическаго содержа-
нія, рассказы, сцены, стихотворенія, рецензіи и проч.

Жизнь окружающихъ городовъ—Азова, Ейска, Нахичевана, Таганрога и другихъ со-
сѣднихъ мѣстностей въ „Донской Пчелѣ“ имѣетъ всегда обширное мѣсто.

Торговый отдѣлъ „Донской Пчелы“ доведенъ до самыхъ широкихъ размѣровъ; ком-
мерческія свѣдѣнія, цѣны Ростовскаго, Саратовскаго, Одесскаго и другихъ торговыхъ рын-
ковъ. Этотъ отдѣлъ особенно важенъ для всего торговаго міра Кубанской, Донской, Терской
областей, Екатеринославской, Воронежской и Ставропольской губерній, гдѣ „Донская Пче-
ла“ уже успѣла получить достаточную извѣстность, какъ необходимое подспорье для торго-
выхъ дѣлъ.

Помимо всего этого, „Донская Пчела“, желая давать своимъ читателямъ возможность
слѣдить за всѣми вообще текущими, общественными событіями, всегда даетъ мѣсто всѣмъ
важнымъ явленіямъ, преимущественно стараясь быть краткой и сжатой въ своихъ сообще-
ніяхъ.

Подписная цѣна:

съ доставкой въ Ростовѣ н/Д.			съ пересылкою иногороднымъ.		
на годъ	6 р. —		на годъ	7 р. —	
> полгода	3 > 50		> полгода	4 > —	
> 3 мѣсяца	2 > —		> 3 мѣсяца	2 > 50	

За перемѣну адреса редакція взимаетъ 25 коп.

Письма и деньги адресуются исключительно въ контору редакціи „Донской Пчелы“ въ Рос-
товъ на-Дону.

—Редакція покорнѣйше проситъ Гг. иногороднихъ подписчиковъ присылать свои тре-
бованія заблаговременно, написавъ свои полные адреса четко и разборчиво.

Редакторъ—Издатель И. А. ТЕРЬ-АБРАМЯНЪ.

1—3

ОБЪ ИЗДАНИИ

ВЪ 1883 ГОДУ ВЪ Г. ТИФЛИСѢ ЕЖЕНЕДѢЛЬНАГО ЮРИДИЧЕСКАГО ЖУРНАЛА

ЮРИДИЧЕСКОЕ ОБОЗРѢНІЕ

(ГОДЪ ТРЕТІЙ)

Журналъ какъ и прежде, выходитъ по Четвергамъ, въ размѣрѣ отъ 1 до 2 печатныхъ
листовъ текста, кромѣ приложеній, по прежней программѣ, въ объемѣ которой входятъ статьи
по всѣмъ вопросамъ, вытекающимъ изъ теоріи и практики права и судопроизводства, пе-
речень, изложеніе и обсужденіе важнѣйшихъ распоряженій и узаконеній правительства,
краткіе отчеты (а въ случаяхъ важныхъ стенографическіе) о выдающихся судебныхъ дѣ-
лахъ, особенно интересныя гражданскія рѣшенія, случаи изъ судебной жизни и практики
(разныя извѣстія) корреспонденціи юридическаго содержанія, городская хроника, перечень
новыхъ книгъ юридическаго содержанія и обзоръ печати, тезисы кассационныхъ рѣшеній:
правительствующаго сената и Тифлисской судебной палаты, судебный указатель, и пр.

Редакція журнала—Тифлисъ, Давидовская ул., д. Канакова.
Администрація (для пріема подписки, объявленій и розничной продажи)—Тифлисъ, Сололак-
ская ул., д. Меликова.

Подписная цена на журналъ, съ доставкой и пересылкою: на годъ—10 р., на 9
мѣс.—8 р. 20 к., на 6 мѣс.—6 р., на 3 мѣс.—3 р. 20 к. и на 1 мѣс.—1 р. 20 к.

Разсрочка въ платежѣ денегъ допускается—для годовыхъ подписчиковъ: при подпис-
кѣ 4 р. и въ февралѣ и мартѣ по 3 р., и для полугодичныхъ: при подпискѣ 3 р. и чрезъ
мѣсяцъ еще 3 р.

Подписаться можно съ 1-го числа каждаго мѣсяца и не далѣе конца года.—Отдѣльные
нумера по 25 к.—Объявленія, казенныя и частныя, по таксъ за занимаемое мѣсто.—Кромѣ
администраціи журнала, подписка и объявленія принимаются въ Москвѣ и С.-Петербургѣ
въ книжныхъ магазинахъ И. П. Анисимова.

Издатель А. С. Френкель.

(Присяжный поверенный)

Редакторъ А. В. Степановъ.

1—2

ОГОНУСНУ ԱՄՍԻ ՄԷԿԻՑ

ՍԿՍԵՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿՎ ԵՒ ՎԻԵՆԱՑՈՒՄ

L'ORIENTAL

ՅՐԱՆՍԵՐԷՆ ԹԵՐՐԵ, ԱՄՍԻՍԵ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ:

«Ժողովուրդի» լրագրի հին բաժանորդներին զազարեցրած թերթի տեղ
կուղարկվի այդ նոր հրատարակությունը:

«L'Oriental» թերթի տարեկան գինը 8 րուբլ է, կես տարվանը 4 րուբլ:
Գրվել կարելի է «ՄԵԱԿ» խմբագրութեան մէջ, կամ ուղղակի Վիենայում գիմե-
լով հետեւալ հասարակ հասցեով. Vienne (Autriche) M. F. Salles I. Neuer Markt 9.